

ספרות אמיתית לעולם אינה שיכת לעבר...

נתן זך

סדנת ליווי מורים שנה א' בדגש מקצוע השפה-אופק חדש

תוכנית הקורס, סילבוס-

רציונל הקורס,

מורים בשנתם הראשונה בעבודת ההוראה, נרגשים ומלאי תשוקה, ועם זאת חוששים מהמפגש החדש עם הגורמים השונים בביה"ס, התלמידים, ההורים, חברי הצוות, הפיקוח. לעיתים המורה מוצא עצמו ללא תמיכה ראויה ומבלי כלים מספקים, כאלה שיעזרו לו לעמוד מול הזרמים השונים הנקרים בדרכו. כך בכניסה לכיתה, וכך בהתמודדות בהוראת המקצועות השונים, ובתוכם המקצוע הראשי והבסיסי לכל למידה, מקצוע השפה.

במהלך הקורס שיילמד, תוך שיתוף בידע תאורטי ופעילות סדנאית יישומית, המורה ייחשף לידע הקשור בתחומים המוזכרים מעלה וכן בהישגים הנדרשים ממנו בשפה בכל גיל וגיל במהלך בית הספר היסודי. זאת תוך הצגת נושאים בסיסיים מתחום הוראת השפה כמו רכישת השפה בכיתות א' ב', עידוד קריאה, אסטרטגיות להבנת הנקרא ועוד. ראה בסילבוס מטה.

תהליך הלמידה של עובד ההוראה מתחיל בהכשרה טרום תפקידית וממשיך ברצף התפתחות הקריירה ולאורך כל הדרך בהוראה. מורה הוא קודם כל אדם, איש מקצוע לומד ומתחדש, מקצוען היודע להביא את סך למידותיו לכיתה בדרך ברורה, חוויתית ומאפשרת.

תהליך ההוראה: תהליך המפגשים יהיה מן התיאוריה למעשה. המפגשים הראשונים יתנהלו פנים מול פנים ויוקדשו להיכרות ולסימון הערך המוביל את המורים השנה, הן מבחינה אישית, והן בתחום השפה. הערכים הללו יהיו כחוט מקשר בנושאים השונים לאורך הקורס. כך גם שני המפגשים המסיימים את הקורס שיוקדשו להצגת תוצרים ולסיכום הקורס. בגוף הקורס חלק מהמפגשים יתנהלו בזום וכן בחדר הסימולציה במכללה.

מטרות הקורס,

- שיתוף בידע תאורטי בנושאים הקשורים בכניסה לכיתה
- זיהוי הערכים המובילים את המורה בכניסה לכיתה, ערך אישי וערך בתחום השפה
- היכרות עם תחומי השפה הבסיסיים בכיתה בבית הספר היסודי
- מודלינג של שיעורי שפה בכיתה ברמת מורה וברמת תלמיד
- היכרות עם חמרי הפעלה בשפה לקשת רחבה של תלמידים

לקום מחר בבוקר עם שיר חדש בלב...

נעמי שמר

20.10.21- מפגש ראשון, רגיל, "זוט עני"

פעילות ודיון בנושא הערך המוביל שלי השנה והערך המוביל שלי בתחום השפה

3.11.21- מפגש שני, רגיל, "שיהיה לך בוקר מתוק"

אקלים חינוכי מיטבי כיצד? אסטרטגיות להפעלת כל תלמידי הכיתה לאורך כל השיעור ובניית יחסי אמון מורה-תלמיד. דיון ודוגמאות מהשיעורים באמצעות המאמר "כל הכיתה כל הזמן" ד"ר קובי גוטרמן.

17.11.21- מפגש שלישי, זום "עברית שפה יפה"

שיח בנושא עידוד קריאה ומשמעותו בהתפתחות השפה- קריאת יצירות ספרות מאפשרת לתלמיד התנסות וחוויה אסתטית, פיתוח הבנה עצמית ואמפתיה לזולת, פיתוח הדמיון והאינטלקט, חשיפה לאוצרות התרבות ומעורבות בשיח החברתי. כדי לאפשר את כל אלו על המורה לבחור ביצירה "הנוגעת" בו.

8.12.21- מפגש רביעי, זום, "המורה, לא הבנתי"

הבנת הנקרא היא אחת ממיומנויות הליבה של החינוך הלשוני, ושל מערכת החינוך בכלל. הוראת הבנת הנקרא וקידומה בקרב התלמידים מהווים אתגר משמעותי למורים. במסגרת המפגש נתמקד בדרכים להקניית מיומנויות לקריאה פעילה וניטור הבנה במהלך הקריאה.

22.12.21- מפגש חמישי, זום, "קיבלתי 100!"

ללמוד מהצלחות- הערכה ומעקב משולבים בהוראה אין פירושם מבחן. אפשר לקיים הערכה בדרכים שונות, בתנאי ביצוע שאינם מרתיעים. אין צורך להשתמש תמיד בכלי הערכה אחיד לכלל הכיתה. במסגרת המפגש נדגים כיצד הערכה יכולה להיעשות באופן דיפרנציאלי, המאפשר תיווך מותאם לתלמידים השונים באופן שיוכלו לבטא את ידיעותיהם.

5.1.22- מפגש שישי, זום, "מה קורא? אני קורא!"

על תהליך הקריאה ותוכנית השטף- שטף הקריאה כולל את מרכיב הדיוק, הקצב והפרוזודיה (הנגנה מותאמת).

במסגרת המפגש תוצג תוכנית מערכתית לקידום שטף הקריאה.

התוכנית מציעה גישה פסיכו-פדגוגית לקידום הקריאה של כלל התלמידים על ידי המורה בכיתה כולה, בדרך המשתלבת במערך השיעור הרגיל.

19.1.22 מפגש שביעי, **זום**, "הילד הזה הוא אני"

הנגשה אוריינית לתלמידים בעלי תפקודים שונים- המושג 'הנגשה אוריינית' מתייחס לאמצעים הדידקטיים והפסיכו- פדגוגיים המוצעים לתלמידים עם מגוון צרכים תפקודיים, כדי לאפשר להם גישה לטקסטים בספר הלימוד. הנגשה זו תפתח בפניהם אפשרות לקרוא את הטקסטים הנלמדים בכיתה וליהנות מסביבה אוריינית המותאמת ליכולותיהם. בהתאם לכך, ההנגשה מציעה "מצופים" שונים המאפשרים להשתלב בלמידה בכיתה, חרף הקשיים הספציפיים איתם מתמודד התלמיד. במפגש נכיר את הסוגים השונים של ההנגשה האוריינית ונתנסה בהנגשה של טקסטים מתוך ספרי הלימוד.

9.2.22- מפגש שמיני, **סימולציות מצבים בכיתה** בשיתוף הסטודנטים בחדר הסימולציות במכללה.

23.2.22- מפגש תשיעי, **רגיל "לא בסמכות"**

נוכחות הורית, נוכחות מורית ומה שביניהם-דיון בשאלת הסמכות ההורית בימינו, הסמכות המורית ותפקיד המורה בקשרים בניהם. מפגש המשך של מפגש הסימולציה מעלה.

9.3.22- מפגש עשירי מסכם רגיל, הצגת תוצרים כחלק מעבודת הסיכום. ראה חובות הקורס מטה.

חובות המשתתפים,

- א. השתתפות פעילה ונוכחות של לפחות 8 מתוך 10 מפגשים
- ב. השתתפות פעילה בדיונים ובסדנאות.
- ג. הגשת עבודה\תוצר מסכם\מודלינג לשיעור שפה בכיתה.
- היקף העבודה 5-6 עמודים תסתמך על הנלמד בכיתה בתחום אחד מהנושאים בשפה שיילמדו במהלך הקורס
- השיעור בשפה שיהווה מודל לשיעור בכיתה ע"פ הרעיונות שיועלו במהלך הקורס, יכלול מערך שיעור מסודר ע"פ כללי מבנה של שיעור והפעלות מגוונות ומתאימות לשכבת הגיל הנבחרת.
- התוצר יכלול משחק או פעילות מתוכננת בתחום השפה לכיתה או לשכבה ויכלול מערך של כשתי יחידות הפעלה, הוראות ברורות ורציונל מנומק.
- *מועד הגשת העבודה, שבועיים מתום הקורס, יום רביעי ה-23.3.22

רשימת מקורות,

- אברם, ג'. שפתו של וויניקוט. תולעת ספרים, 2019
- ארמסטרונג, ת. אינטליגנציות מרובות בכיתה. ברנקו וייס, 1996
- גוטרמן, י. כל הכיתה כל הזמן. הד החינוך, 2008
- ג'נסן, א. חנוך לנער על פי מוחו, ברנקו וייס, 2003
- גרדנר, ה. אינטליגנציות מרובות: התאוריה הלכה למעשה. ברנקו וייס, 1996
- עומר, ח. שיקום הסמכות ההורית. מודן, 2000 עומר, ח. הסמכות החדשה, בבית בבית הספר ובקהילה. מודן 2008
- פיבר, א. מייזליש, א. איך לדבר כך שהילדים ילמדו, לייף סנטר, 2000
- משרד החינוך. תוכנית לימודים: חינוך לשוני-עברית-שפה-ספרות ותרבות. משרד החינוך, 2006